

2015

International
Year of Soils

FNS INTERNASJONALE ÅR FOR JORDSMONN

HVA HAR DET MED NATURVERN Å GJØRE?

Møte på Orkdal folkebibliotek 11.06.2015
Gjertrud Berg, Naturverforbundet i Orklaregionen

JORDSMONN ER AVGJØRENDE
FOR VERDENS MATSIKKERHET,
ØKOSYSTEMENE OG NATUREN
SOM HELHET.

JORDSMONN, EN KNAPP RESSURS

- Jorda er en ikke-fornybar og knapp ressurs. Jord verden over er ulikt sammensatt av mineraler, mikroorganismer, vann og gasser.
- Jord med god kvalitet vil gi større avlinger, ha bedre kapasitet til å ta imot regnvann og holde på karbon.
- Jordsmonn av god kvalitet forsvinner i dag raskt, og man anslår at å bygge opp bare et par centimeter med jord tar cirka 1000 år.

ET SUNT JORDSMONN ER VIKTIG FOR ØKOSYSTEMET OG KLIMAET

- Jorda er også essensiell for flere viktige økosystemfunksjoner.
- Jordsmonnet har en viktig funksjon ved dets **evne til å ta opp og holde på vann** etter kraftig regnvær, og hinder med dette flom og oversvømmelser.
- Jordsmonnet filtrerer også regnvannet, samt at mikroorganismene i jorda **resirkuler næringsstoffer** som på nytt kan brukes i naturens kretsløp.
- Jorda **inneholder** også store mengder **karbon**, dobbelt så mye som i atmosfæren, og spiller derfor en betydelig rolle for klimaet.

HVA TRUER JORDSMONNET?

- Økende urbanisering legger stadig beslag på jordområder ved at dyrkbar kvalitetsjord blir liggende under bygninger, veier og annen infrastruktur.
- Forurensning, avskoging og dårlig landbrukspraksis, er andre menneskelige årsaker til at naturlige prosesser som jorderosjon og ørkenspredning blir framskyndet

DEGRADERING AV JORDA

- Jorderosjon er den vanligste grunnen til forringelse av jord. Jorderosjon bidrar også til ørkenspredning i mange store landområder, og funksjonene for matproduksjon går tapt
- Avskoging av regnskogen fører blant annet til at regnvannet ikke lengre blir godt nok tatt opp av jorda, men renner avgårde og tar med seg viktige næringsstoffer på veien.
- Dårlig jordbrukspraksis som utarmer jordas næringsstoffer.

VERDENS MATPRODUKSJON ER I FARE

- I løpet av de siste 150 årene har vi mistet 50% av toppjordlaget. (WWF)
- Verdens økende befolkning vil øke presset på jordbruket og matproduksjon
- Bevaring av kvalitetsjord og gode landbrukspraksiser er avgjørende for verdens matproduksjon.
- Videre tap av matjord er en direkte trussel mot matsikkerheten

KONSEKVENSER FOR NATUREN

- Dårlig landsbrukspraksis fører til forringelse av jorda, krever større mengder med gjødsel.
- Presset på naturområder øker, samtidig med befolkningsvekst.
- Avskoging medfører at naturlige karbonlagre blir ødelagt, det samme gjelder oppdyrking av myrområder.
- Trussel mot regnskogen, og det biologiske mangfoldet der.

NORGE

- Kun 3 % av Norges areal dyrkes
- Vi importerer 60 % av maten vår
- Norsk matjord står også under press og forringes
- Norsk kulturlandskap har en stor biodiversitet som skal bevares
- Vern av matjord i Norge er en viktig del av norsk naturvern

